

On. Biblioteca - 1st Clasa

Ardealtul

Ardealtul

Apare afară de Luni și zilele după sărbătoriare zilnic. — Redacția și Administrația Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Expansiunea italiană

Arad, 16 Decembrie

Conflictul diplomatic italo-jugoslav, și demonstrațiile militare ale Italiei la frontiera dinspre Franța, pun în discuție veleitățile de expansiune ce pornesc din Roma.

Căci origina acestor conflicte acolo trebuie căutată. Ideia musulineană a fascismului, poartă în sămburele său inițial, germele unui imperialism cezarian. Capitala de edinioară a lumii, socotește de a sa misiune în a domina încăodată în chip exclusiv Mediterana, acest miraj seducător al imaginației italiene.

În lumina faptelor ce se desfășoară sub ochii noștri, judecând situația regimului inaugurat acolo de Mussolini, se pare că tendințele de expansiune nu vreau să fie decât o diversiune, încercând să acopere frământările ce sapă intern la temelii sistemului de politică fascistă. Discursurile — impecabile ca formă ale ducelui, anunțând existența a celei „păduri de baionete la care privește uimită Europa“, aruncarea unor săgeți cu ascuțit înspre sensibilitatea vecinilor, a desvăluit de mult direcția adevărată a evoluției fasciste.

Dacă Mussolini, făcând o punte din tratatul încheiat cu Albania, va pune piciorul în Balcani, faptul va însemna o reală înfrângere a politicii jugoslave și o nedescutată hegemonie a Italiei nu numai

asupra Coastei de răsărit a Adriaticei, dar și o expansiune a ei, în spre inima peninsulei Balcanice.

De aci rezistența firească a Jugoslaviei, care își apără doar porțile sale înspre Occident. De aci aversiunea Franței, a carei expresiune îl constituie refuzul dlui Briand de a avea întrevvedere planuită cu dl Mussolini.

Complexul acesta de fapte înfățișează o stare de lucruri ce posomorește frunțile diplomaților. România însă, situată departe de teatrul acestor operațiuni nu are nici un motiv de îngrijorare. Având tratate de alianță cu amândouă Statele angajate în acest diferend, îi revine totuși rolul pe care oficialitatea din Palatul Sturdza l-a exprimat: Neînțelegând să intervie în conflict, își exprimă totuși dorința vie ca popoarele de cari o leagă în afară de tratatele politice un trecut de sentimente și interese comune să soluționeze divergența în chip amical. Aceasta, pentru a putea ajunge cu un pas mai aproape la aceia solidarizare dintre popoare, care să facă posibilă o cooperare pentru refacerea Europei, avizată mai mult ca oricând la o armonie desăvârșită, și la o coordonare a tuturor forțelor.

— o —

INSEMNAȚI DE-O ZI

Elogii meritate

Arad, 16 Dec.

Presă din întreaga țară s'a ocupat, cu elogii, de activitatea Bibliotecii „Semănătorul“ pe care o editează librăria Diecezană (în Arad).

Confratele bucu-reștean „Cu-ântul“ scrie într'unul din ultimele-i numere rinduri de dreptă recunoaștere a operei culturale ce-o face dincoace de munți Biblioteca „Semănătorul“.

„Tipărirea la Arad — scrie confratele bucu-reștean — în editura Librăriei Diecezane, sub îngrijirea poetului A. Cotruș — Biblioteca „Semănătorul“ a câștigat admirația tuturor. Într'un an a publicat peste treizeci de volume, dintre cari, unele — ca „Repertoriul critic“ al dlui Perpersiciuș și „Fețele unui veac“ de Lucian Blaga — au însemnat adevărate succese de librărie. Prețul și conținutul fiind ale unei biblioteci populare — volumele din „Semănătorul“ au pătruns cu ușurință peste tot. Tinde să ia locul „Bibliotecii pentru toți“ și a „Minervei“ dinainte de războiu.

În colecția „Semănătorul“ s'au publicat, mai ales în ultimul timp, volume asupra cărora va trebui să revenim. Nu trebuie să uităm de asemenea, că a fost și agura colecție care a tipărit lucrări cu caracter științific în același număr ca și lucrările literare: Iatulegem prin „științifice“ lucrări de filosofie, sociologie, istorie, religie, politică, critică. În ultimele optzeci de numere, lucrările de acest fel covârșesc chiar pe cele literare. Ceeace e un mare bine, atât pentru autori cât și pentru cititori. Pentru că sunt lucrări cari nu-și găsesc cu înesnire un editor și mai ales, un editor care să le tipărească în așa fel încât, prin prețul lor, să fie accesibil unu cât mai larg cerc de cititori. Sunt apoi cu'eger de articole și studii cari n'ar putea alcătui — nici prin numărul, nici prin conținutul lor — un volum. (Ne gândim la „Ferestrele colorate“ ale lui Lucian Blaga și la „Insemnările literare“ ale dlui Herescu.) Toate își găsesc, însă, locul de colecție de felul celei deia Arad.

„Semănătorul“ e unul din emnele frumoase ale timpului. Mulțumim dlui Cotruș. Nu-i rămân izbândă, pestrucă urarea aceasta ar fi de prisos. Libanda ia-u adus o cititorii”. M. E.

Litigiile româno-ungare

DI Bucșan pleacă la Geneva

DI Const. Bucșan, subsecretar de stat la interne va pleca în 21 Decembrie crt. la Geneva pentru a se întâlni acolo cu arbitral maghiar Blaha, secretarul general al ministrului de interne ungar.

Arbitrii vor lucra la Geneva astfel ca să poată apela oricând la un supraarbitru, care urmează să fie desenat de ministrul de interne al Elveției.

Conversațiile poartă asupra despăgubirilor ce avem de dat și primit pentru bunurile județelor și comunelor secționare de frontiera româno-ungară.

Noul guvern Jugoslav

BELGRAD. — Clubul partidului radical a ținut ieri o întrunire între orele 11—12, în care dl Arci Trifcovic, președintele Scupcinei a expus situația politică și a comunicat că, în urma recomandățiunei sale, regele a încredințat cu formarea Cabinetului pe dl Uzunovici, care a acceptat misiunea. A vorbit apoi dl Uzunovici, comunicându-și programul, anunțând în același timp că a primit însărcinarea formării unui guvern de concentrare.

Partidul radical — în unanimitate — l-a asigurat de încrederea sa. După amiază, președintele Consiliului a avut diferite tratative, între alții cu dnii Radici și Davidovici, în vederea formării noului Cabinet.

Momente sufletesti

Muzicanții cântau într'una. Melodiile vesele cu accente variate, erau urmate de cântece triste, a căror poveste te alintau într'o visare ușoară, ducându-ți gândurile afară din sfera în care te aflai. Sticlele de vin se perindau pe masă, păharele nu rămăneau nici un moment goale, societatea își petrecea fără gânduri.

Ilosul îl ținea Drăgulescu. Firea lui nefrământată încă de mâna sorții, se acomoda ușor tuturor circumstanțelor. Cânta, șuiera și dirigea lăutarii într'un chip demn de admirat. La cântările de veselie chiuia, sârea în sus, pe tact, ca peste o minută să privească înaintea sa cu ochii visători și creerii influințați de vin și oamenii răi din lumea rea, cari îi închid cărarea.

Ceilalți erau mai linișiți. S'au lăsat influințați de nostalgia în care-i lega muzica, nectarul consumat și aveau ideea, că uită trecutul și viitorul, fericiți că pot să se simtă măcar câtuși de puțin, numai în prezent.

A trecut bineșor miezul nopții, pe trecerea era în toi, când un cunoscut de a lor alergă la masă. Fața îi era

palidă, ochii îi aveau o expresie, ca și când nu ar fi fost dumerit cu sine.

— Ce-i cu tine, Dumitre, îl întrebară aceștia mirați.

Cu un glas tremurător începu să povestească:

— Mergem către casă și am ajuns pe negândite în piața x din cartierul evreiesc. Strada era întunecată mai ales în partea din jos, așa că nu puteai deosebi obiectele din jurul tău, nici la un pas. Înaintea unei case, m'am împiedecat de ceva așa de brusc, că am căzut în geunachi. Când m'am sculat, am pipăit curios, să știu pie-deca ce îmi stă în cale. Degetele mi s'au oprit la un picior de om. Am crezut, că zace acolo vre un bețiv, care a adormit în stradă.

— Nenicule dute acasă — i-am zis cu jumătate glas, neșuind cu cine am aface.

Nu am primit nici un răspuns și cugetam, că poate este vre un bolnav. Am apăs un ch.brit, și...

Glasul lui Dumitre tremura. ...La lumina ivită am observat pe trotuar trupul unui om fără haine, ză-

când în sânge. Teasta capului îi era sfărâmată în înțelesul strict al cuvântului, avea răni și la umeri, iar un picior îi lipsea de sub genunchi. Un moment am rămas înlemnit locului. Voiam, să fug de acolo, dar ochii sticloși ai cadavrului mă fixau, cerând par'că ceva. Ah! nu am să uit niciodată privirea aceea. Puteai ceti în ea o durere amară, ură nebună și dor de răsunare. Îmi zicea: Nu mă lăsa așa, răzbună-mă. Abia am scăpat de sub influința acestei priviri, o simt și acum ațintită asupra mea. După ce m'am depărtat câțiva pași, cu greu, ca și când ași fi avut picioarele legate cu greutate, am alergat ca un nebun. Știam, că sunteți aci, să merg la poliție e prea departe, faceți ceva, că nu pot scăpa de privirea mortului.

După ce a isprăvit istorisirea, a apucat un pahar și l'a golit cu sete până în fund.

Petrecerea s'a întrerupt îndată. În societate era și un reprezentant al siguranței publice, care a avizat imediat autoritatea și s'a sculat să plece la locul indicat. L'a urmat și ceilalți, înșiși mai mult de curiozitate și în căte-va minute erau cu toții în drum, sub conducerea lui Dumitre. Aerial

rece al nopții le a alungat nostalgia ce i stăpânea și au ajuns curând în piață. Tot jurul era pustiu, cadavru nu fusese încă observat de lume.

Zăcea de-a curmezșul trotuarului, scaldat în sânge. Haine nu avea și din felul cum era trântit se observa ușor, că era așezat acolo și nu răsturnat de o cădere naturală.

Comisarul, care și a păstrat mai mult sângele rece, a început a studia împrejurările. Dumitre îi dădea mână de ajutor, aprinzând chibritele unul după altul. Era mai liniștit acum și lucra par'că condus de o putere străină. Deodată a exclamat uimit:

— Uite urma...

Într'adevăr pe asfaltul murdar al trotuarului, s'a observat o urmă groasă, ca și când ar fi tras cineva pe acolo un obiect mare și greu. La lumina chibritelor au urmat vre-o cincizeci de pași semnul până la o porțiță. Toți au devenit nervoși, curiozitatea li s'a schimbat într'o sete de urmărire. Păreau niște copoi, cari aleargă după o sălbăticie.

Poarta, la care s'au oprit, era deschisă și în curte urma ducea la o locuință mizerabilă subterană. O femeie le-a deschis ușa. Când a observat uni-

Dela Consiliul județean

Delegația permanentă a județului Arad, în fiecare zi, la oarele 12 a. m. își începe ședințele, pentru a rezolva diferitele chestiuni, cari interesează comunele și județul.

În ziua de azi, 15 Decembrie s'a luat în dezbateri pe lângă alte chestiuni de mai mare însemnătate: Declararea comunelor rurale, Aradul nou, Sănnicolaulmic, Mureșel și Micalaca, de comune suburbane; propunere inițiată din partea dlui prefect al județului, Vasile Boneu.

Este o chestiune de mare însemnătate, după-ace acestea comune, înglobate în orașul Arad, nu însemnează a fi sub tutela orașului Arad, ci însemnează o conlucrare la dezvoltarea orașului Arad și a comunelor respective, din punct de vedere edilitar, al salubrității publice și alimentare; fapt, care numai îmbunătățește situația comunelor susamintite.

Astfel li se dă acestor comune, chiar posibilitatea de a avea amestec în chestiile orașului și încă amestec decisiv, după-ace în unele cazuri primarul și în altele, primarul împreună cu delegația permanentă, sunt membrii cu vot decisiv și nu consultativ, în consiliul orașului Arad.

S'a format comisiunea chemată a constata situațiunea, delegându-se din partea delegației permanente, dl dr Alexandru Stoenescu, membru al delegației permanente și raportor de lucrări publice.

S'a mai discutat chestia schimbării numelui comunei Șagul, — licitarea teritoriului de vânat din Cipoi, disolvarea consiliului comunal din Sămbăteni, ridicarea salariilor moșelor comunale, consiliul comunal din Aradul-nou etc... Asupra cărora vom reveni în numărul viitor.

Rep.

Noii concentrări de trupe italiene la frontiera franceză

GENEVA. — La Liga Națiunilor a sosit știrea din Milano cum că autorii tășile italiene au trimis alte două regimente de infanterie și multă miliție la frontiera franceză. Această știre a făcut impresie penibilă.

Italienii motivează trimiterea acestor mari transporturi de trupe prin asasinarea a doi jandarmi de frontieră de către o bandă de briganzi, la Ventimiglia. Trupele și miliția lor avea menirea să impiedice ca membrii acestei bande să fugă pe teritoriu francez.

Or, de săptămâni de zile italienii au concentrat așa de multe trupe și miliție la frontieră, încât francezii s'au văzut siliți să trimită la rândul lor un mare număr de trupe la frontieră.

Se crede că noile transporturi de trupe italiene nu au de alt scopul de a asigura din nou predominarea pazei de frontieră italiene. Oricum însă, frontiera lângă Nisa este de ambele părți complet ocupată de militarii cari se află față în față la o distanță foarte mică. O atare situație nu este lipsită de primejdii și de aceea faptul provoacă mari preocupări la Liga Națiunilor.

Fasciștii nu ascultă de ordinele lui Mussolini?

PARIS. — «Echo de Paris» scrie: Avem motive de crede că d. Mussolini nu incurajează încălcările fasciste, dar

cămășile negre nu-l mai ascultă complet. Cu toată interzicerea venită din Roma, legiunile fasciste au făcut exerciții de imbarcare și debarcare într'un punct de lângă coasta franceză. De aceea, noi am luat măsuri de precauțiune pentru a preveni orice incidente.

O nouă conferință a Micii-Înțelegeri?

BUCUREȘTI. — În cercurile diplomatice se confirmă știrea că imediat după constituirea noului cabinet jugoslav, se va convoca o conferință ce Micii-Înțelegeră.

Această conferință va avea loc în Cehoslovacia.

Expozeul dlui Stresemann

BERLIN. — Consiliul de miniștri, care a avut loc ieri înainte de masă, ministrul de externe dl Stresemann a ținut un expozeu asupra rezultatelor dela Consiliul Ligii Națiunilor din Geneva și a examinat situația survenită în urma activității Ligei. Guvernul a exprimat mulțumirile sale dlui ministru de externe.

Fără să ia seamă întreruperea inculpatei, comisarul continuă:

— L'ai ucis cu un topor, lovindu-l de mai multeori în cap, ai cercat chiar, să-l lubucă-țășezi, dar nu ai fost în stare, ca să scapi de urmări, l'ai lărat apoi în stradă.

Femeia îl privea albă, ca varul fără să fie în stare să pronunțe un cuvânt.

— Uite toporul, cu care l'ai lovit, și — a apucat-o brusc de braț, — uite petele de pe mână, cu sângele omului pe care l'ai iubit.

Ucigașa s'a cutremurat, ca mușcată de șarpe, câte-va momente a privit în jur, așteptând parcă un ajutor, apoi a plecat capul învins.

— Da, eu l-am ucis.

Între timp a sosit și comisia la fața locului. Medicul a constatat moartea provenită cu vre o zece ore înainte. Vasăzică, mortul a stat toată ziua în camera inculpatei.

Ea a recunoscut totul.

— L-am iubit foarte mult și m'am înșelat în el, în loc de omul așteptat, m'am trezit cu un depravat, care mă despoia de toate și mă brutaliza în modul cel mai dobitocesc. Dragostea

Un strigăt de luptă

„Se apropie, iarăș, zilele Crăciunului, cari ar trebui să fie zile de întinare sufletească. Zilele, când duhul blândeții, duhul compătimiri sociale față de frații noștri nepntincioși, părăsiți, îndurerăți, ar trebui să ne fie sfenici pentru ținuta noastră viitoare.

În preajma sărbătorilor acestora vrem din nou să întrebăm pe cetoi-ori acestor rânduri: cum îți impliești misiunea ta de om? Ce răspândești în jurul tău? Ce vorbe, ce cărți, ce jucării, ce simțeminte? Contribui ca atmosfera din cercul tău de acivitate să se curețe sau să se pestilențieze și mai mult?

Latinul spunea: gutta cavat lapidem — picătura găurește piatra. Românul din zilele noastre ar trebui să parafrizeze acest dicton, declarând: vorba bună, oricât de mică, purceasă dela ființa cea mai umilă chiar, repetată, contribuie ca atmosfera apăsătoare să dispară.

Cu toții să contribuim ca să se apropie cât mai curând pacea cea atât de mult dorită. Să ne simțim o falangă a celor ce vreau binele cu toată ardore. Altfel ar fi un simulacru închinarea în fața altarelor, în zilele de sărbătoare ale celui născut în ieslea dela Bethlehem l.

Cu ce-am putea contribui, mai cu seamă, în apropierea Crăciunului?

Alegând pentru copilașii noștri sau ai cunoscuților noștri cărți întremătoare de suflet. Cărți alese pe sprânceană. Cărți, cari descrețesc frunțile. Cărți pentru tineret ca: „Oameni aleși; Români” de profesorul I. Simionescu cari să ne arate că ne avem și noi idealistii, cu greutate în concertul european.

Dăruind cărți și celor mari. Nu cărți îmbăcsite de senzualism bolnav, nu cărți răspânditoare de maișme sufletești, ci cărți, cari îți dau de gândit, spre ceva exelsior, spre ceva superior cărți pline de curăție, cari să purifice atmosfera.

Știm că punctul acesta de vedere poate fi ridiculizat, în epoca noastră plină de zemlelema, dar nu găsim altă cărare pentru a ieși la lumină din tunelul sufleteș, în care se sbate omenirea, nu aflăm altă cărare, decât cărarea arătată de scriitorii buini, de scriitorii nobili, cari te sfăduiesc să rezolvi problemele sociale, culturale, omenește, în sensul nobil al cuvântului.

Ne ar plăcea să știm mulți intelectuali români, cari cumpără la fiecare zi totăi cărți românești de seamă, ca tribut de sine-înțelese față de cultura românească, ca sprijin adus scriitorilor români, cari contribuie la ridicarea noastră culturală.

Picurați balsam în inimile otrăvite, cu lectura cărților alese și atunci fapta voastră binecuvântată va fi!

Alegeți jucării pentru copii, jucării, cari se le desvoalte intelectul, dar și

inima, nu ca să distrugă, ci ca să construiască: jucării, cari să stărnească în ei dorul de a construi poduri, șosele, case, palate, ca să n'ajungă, iarăș, în tranșeele trupesti și sufletești și ei!

Nu contribuți cu asentimentul vostru ca de sărbătorile sfinte să aibă „succes” piesele teatrale imorale, at-țătoare de nervi, strihină sufletească! Arătați-vă disprețul față de întreprinderi, cari — chiar și în zilele alese de omenire pentru o reculegere sufletească — lansează balivernele teatrale corosive, cinice, chemate să sdruncine orice temelie solidă a familiei, a claselor sociale chemate să colaboreze, atențează le pudoarea nobilă a ființei omeneste. O societate, care se respectă, nu suferă astfel de manifestații bolnave în sanctuarele artei!

În preajma Crăciunului strigă „Astra” culturală conștiinței românești: Răspândiți carte românească sănătoasă în mijlocul copiilor, a tineretului, a celor vârstăicii! Impărțiți jucării, cari cuprind ca nucleu, dragostea de construcție! Disprețuiți cărțile și piesele teatrale incendiare!

Așa veți sărbători într'adevăr Crăciunul. Altfel ar fi o sărbătoare tragicomică, nevrednică de adevărați creștini!.

* * *
Câți dintre noi vor auzi acest strigăt și se vor înșira sub steagurile de luptă culturală ale „Astreii” noastre?...

Donații pentru cantina școlară „Iosif Vulcan”

Pentru cantina școlară „Iosif Vulcan”, au dăruit următorii: F. Stein 10 kgr. fasole, Korányi 2 kgr. unsoare, G. Dürr 10 kgr. linte, Polák I. 10 kgr. fasole, Gárdos și Vorstein 10 kgr. fasole și 10 kgr. linte, Herbstein M. 10 kgr. gris, I. Stern și C. 10 kgr. fasole, 5 kgr. gris, Ehrenfeld I. 5 kgr. orez, 5 kgr. arșășe, Reis și Fiul 5 kgr. săpun, Farber L. 10 kgr. fasole, 10 kgr. sare, Robitsek I. un sfert kgr. ardei, 5 kgr. linte, 2 kgr. orez, un sfert kgr. piper, 10 kgr. sare, Zurek 5 kgr. unsoare, Pálfi 5 kgr. linte, Fertig 5 kgr. unsoare, Weis M. 2 kgr. gris, Dema 3 kgr. unsoare, Eisele 5 kgr. unsoare, Eibensütz 2 kgr. unsoare, Erdős P. 1 kgr. ardei, un sfert kgr. piper, Kornis 5 kgr. nuci, Neulender 10 kgr. fasole, 1 kgr. mac, 2 kgr. gris, 1 kgr. linte, 1 kgr. orez, Hofman 10 kgr. sare, 5 kgr. fasole, Márkus 2 kgr. săpun, 2 kgr. gris, Lutvákné 5 kgr. fasole, Herbst 10 kgr. marmeladă, Berkes și Schwarz 5 kgr. linte, Liszka P. 5 kgr. linte, Mnska 3 kgr. unsoare, Felnečan 3 kgr. unsoare, Papp St. 2 kgr. unsoare, Șimandan 2 kgr. unsoare, Klug 5 kgr. linte, 2 kgr. săpun, 5 kgr. fasole, Klein 1 kgr. gris, Soltész 2 kgr. unsoare, Kertész 3 kgr. fasole, Budai 1 kgr. unsoare, Reiner 2 kgr. mac, 5 kgr. orez, Csenka 2 kgr. unsoare, Găspár 2 kgr. unsoare, Cosma 2 kgr. macaroane, Révész 6 kgr. cartofi, Singer 2 kgr. orez și piper, Indescifrabil 10 kgr. fasole, Leipniker 100 kgr. fasole, Merkler și Wiener 5 kgr. sare 1 kgr. mac, Birkenhauer 1 kgr. mac, 2 kgr. linte, 10 kgr. mazăre, Agnes 1 kgr. linte, 1 kgr. gris, N. N. 2 kgr. gris, Nisnizai 1 kgr. mac, 5 kgr. linte, Kardos și Gámer 5 kgr. linte, 1 kgr. mac, Rác 2 kgr. unsoare, Nachtmansohn 10 kgr. kartofi, Éles 3 kgr. orez, 2 kgr. sare, 2 kgr. macaroane, jum. kgr. ardei, Frații Neuman 85 kgr. făină, Tenner I. 50 kgr. făină, Pick E. 1.80 m. pânză, Strasser 3 șergare, Izsac și Weis 4 și jum. flanelă, Berger și Eichngr 8 m. flanelă și 1000 Lei, Funkelstein 300 Lei.

(Va urma.)

x Cadourile de Crăciun fotografice pentru copii originale și naturale, precum și pentru adulți, portreturi executate cu gust artistic salonul Géza Nagy, Arad, Bul. Reg. Maria 8 (vis-a-vis cu prefectura județului) parter. (235)

forma comisariului, a pălit un moment, dar și a recăștigat imediat liniștea. Părul îi încușura fața palidă în unde ne îngrijite, ochii îi aveau o privire resemnată aproape apatică. Comisarul a intrat înăuntru fără nici o vorbă lăsând femeia între noi. După câte-va minute s'a relator, ținând ceva în mână. Nu putea-i ceti nimic de pe fața lui, dar a zis cu un glas hotărât fe meii:

— Vino mata pușia cu noi.

A condus-o de-a dreptul la cadavru. Când a observat victima, trăsăturile femeii s'au schimbat în convulsii nervoase și a erupt în țipete ascuțite:

— Vai, dragul meu, Vasile al meu, ce ai pășit.

Comisarul o privea fix, fără să scoată un cuvânt. A așteptat până s'a liniștit femeia, apoi i'a zis:

— Știi cine l'ai ucis?

Femeia privea într'una mortul.

— Vai! nu, de unde să știu.

Pe acelaș ton, privind-o drept în ochi, comisarul a continuat.

— Mata l'ai ucis.

— Nu... nu, — țipa femeia prinzindu-se de cap, — eu l-am iubit.

Traian Stana.

Contrabanda din punctul de frontieră Tornea

— Sunt implicate și organe militare —

Publicul arădan a fost informat că în punctul de frontieră Tornea s'au săvârșit nenumărate contrabande — în special de măști — contrabande cari, se zice, ar atinge o sumă fantastică. Pentru grăbirea luminării acestei chestiuni, pentru care s'au făcut interenții să fie mușamaliată, omnia publicității informațiuni din cea mai autorizată sursă Contrabandele în punctul de frontieră Tornea, dăinuiesc de multă vreme și ele au fost săvârșite prin intermediul dlor I. ed Șabanof, șeful vămii Tornea, Panait Aristide, agent vamal la aceeași frontieră, Gh. Crișan, șeful gării Ferma-Ciala și un ofițer de grăniceri al cărui nume îl vom trece deocamdată sub tăcere. Dacă dl ofițer a fi scos de sub acuza e, noi vom reveni cu mărturii precise, în care vom dovedi că același ofițer a făcut propuneri de contrabandă și unui alt șef de gară — numele suntem rugați a nu-l aminti deocamdată — propuneri cari i-au fost refuzate categoric.

Cum se făceau contrabandele

Mărfurile intrate în țară, prin punctul de frontieră Tornea, erau introduse prin intermediul oficianților vamali Șabanof și Panait Aristide, cu autorizația mutuală a unui domn ofițer de grăniceri și se transportau la gara Ferma-Ciala, a cărei șef Gh. Crișan le expedia pentru diferite stații din țară, unde toți a erau complici. Chestiunea este instruită de dl

procuror Misir, care a reușit — în urma unei anchete riguroase — să pună mâna și pe indivizii Gross și Goldenberg, distribuitori ai acestor mărfuri, intrate în țară prin contrabandă și destinate unei mari case din București, Gh. Crișan șeful gării Ferma Ciala a mărturisit expedierea a 1450 kgr. de astfel de mărfuri, cei doi arești și nerecunoscând decât 360 kgr. primite. Zvonul care circulă în oraș, că pentru mărturisirea vino ației autoritățile polițienești ar fi maltratată pe cei învinuți, nu corespunde adevărului și acest șon este menit a atrage de partea contrabandiștilor acel public, care în necunoștința de cauză ar fi gata să treacă de partea celor do ediți vino ați, absolut legal.

Unii dintre cei inculpați în această chestiune murdară, sper în intervenția celor cari i-au protejat — bineînțeles fără a le cunoaște intențiile — dar mâna energetică a dlui procuror Misir pe care le-a prins-o în ceață, îi va pune în imposibilitate de a scăpa, fără aplicarea unei pedepse exemplare și binemeritate.

Amintim cetitorilor noștri că dl procuror Misir se găsește în posesia unui document de mare importanță, pentru luminaarea acestei chestiuni, și anume a unui jurământ încheiat între complici, care a fost găsit la Gh. Crișan șeful gării Ferma-Ciala. Cauza fiind încă în curs de cercetare, vom reveni cu amănunte de îndată ce va fi limpezită.

Rep.

INFORMAȚIUNI

Pentru Consiliul comunal

Suntem rugați, cu toată insistența, de a interveni pe lângă on. Consiliu Comunal de a dispune ca târgurile de săptămână să se fixeze cu câte-va zile înainte de sărbătorile Crăciunului.

Conferință

Dl I. D. Ștefănescu a ținut în ziua de 15 Dec. la orele 6 seara o conferință în Palatul Cultural vorbind despre »Viața și opera lui Beethoven«. Public puțin, în afară de tineretul școlar, care s'a obișnuit să participe la toate manifestațiile culturale-artistice, fapt îmbucurător.

Direcția de exploatare c. f. r. rămâne în Arad

În urma noului proiect al Ministerului de Comunicații, Consiliul de Administrație cfr. va fi desființat, înzând naștere — în locu i — un subsecretariat al căilor ferate, al cărui conducător va fi dl general Mihai Ionescu. În acest proiect — care va trece prin parlament înainte de vacanța Crăciunului, se prevede și înființarea a cinci subdirecții generale, dintre care una va fi la Arad. Aceste subdirecții vor avea să conducă actualele 14 direcțiuni de exploatare, care se vor numi în viitor inspecții de exploatare, formate fiind numai din serviciile M. și L. adică mișcare și întreținere.

Pentru sezonul de baluri

cele mai elegante frakuri și smokinguri se execută la GROSS și RENDY, Arad, noul palat Neuman. 381

Contrabandistă de tutun

În dimineața zilei de 15 Dec. pe la orele 8 dl Giulan, dir. prefecturii de poliție însoțit de dl comisar Balan a surprins pe femeia Ecaterina Schmidt din comuna Sănicu aut Mic, cu o cantitate de 33 kgr. tutun tăiat, cu care venise la Arad pentru a-l vinde. Dusă la poliție i s'a dresat actele de dare în judecată.

Gross și Rendy

croitori pentru bărbați, depozit de specialități de stofe englezești, Arad, noul palat Neuman. 381

Preschimbarea bancnotelor de 500 lei

Banca Națională a României aduce din nou la cunoștința generală, că biletele de 500 lei tip vechiu 1916, pentru care s'a mai făcut publicațiuni anterioare în Septembrie 1925, urmează să fie retrase din circulație irevocabil până la 31 Decembrie.

Posesorii acestor bilete se vor prezenta pentru preschimbarea lor la sediul Băncii în București, strada Lipsicani 7 și la toate agențiile și sucursalele din provincie.

Rafinăria „Vega“ din Ploiești — în flacără

Din Ploiești se anunță, că un incendiu violent a distrus toate instalațiile rafinării de petrol „Vega“.

Pompierii, după o muncă supraomenească, au reușit să salveze câteva cisterne de petrol. Pagubele se urcă la câteva milioane.

Incendiu a fost cauzat de un scurt circuit.

Bătăie

În seara de 14 Dec. pe la orele 20 și jum. individul Triblea Gheorghe cunoscut pungaș de buzunare — cu fișe la poliție — de meserie vâpșitor de ghețe și Aldea Ion — fără meserie — cunoscut scandalagiu, care de mai multe ori s'a dat agent de poliție; pe când eșiau din cărciuma Weiszberger din Piața Avram Iancu, s'au luat la bătaie cu cuțitele. Fiind surprinși de sergentul de serviciu, numiții au fost înaintați poliției.

Costume pt. bărbați

în cea mai frumoasă execuție la GROSS și RENDY, Arad, noul palat Neuman. 381

Cele mai gustoase mezeluri

carne de porc, etc. se servesc în magazinul de cărnuri delicatese a lui

Gheorghe Șumandan [im], Arad, Bul. Reg. Ferdinand 52 (lângă restaurantul „La Mielul Negru.“) Rog. Sprijinul on. public românesc. 326

AVIZI 339

Avizez onoratul public, că mi-am deschis prăvălie de florărie Arad, Str. Bălanu Nr. 17. EDMUND SCHWEFFER.

Corpurile legiuitoare

Sedințele de azi ale Camerei

BUCUREȘTI. — În ședința de azi a Camerei dl. general Văleanu, ministrul comunicațiilor a cerut înființarea subsecretariatului de stat dela acest departament, al cărui proiect a fost deja votat de către Senat. Dsa cere urgența.

D. Virgil Madgearu se declară contra urgenței, afirmând că un proiect de lege atât de important, care modifică întreaga organizație a CFR. Necesită timp îndelungat pentru a fi studiat, Camera votează totuși urgența.

Dl. Calmuschi cere modificarea legii învătământului primar.

Dl ministru Petrovici răspunde că legea Anghelescu e bună și n'are nevoie de modificări.

Dl. Mavrodî cere ministerului instrucției publice să ia măsuri împotriva disordinelor studențești.

Dl. ministru Petrovici răspunde că disordinelile studențești nu sunt admise și că nu primește lecții de patriotism dela cei mai tiner decât dânsul. Declară că a luat măsuri împotriva celor vinovați de ultimele disordini.

După aceasta se trece la discuția Mesagiului Regal.

Dl. Citta Davila (național-tărănist) declară că Țara trece printr'o graa criză financiară și economică, atacând în mod violent pe liberali cari, după afirmațiile dsale confundă interesele lor personale cu interesele țării.

Declarațiile dlui Citta-Davila provoacă un violent schimb de cuvinte cu dlui Viniță Brătianu și I. G. Duca

Sedința Senatului

București, 15. — La ședința de azi a Senatului, dl general Traian Moșoiu,

în numele partidului liberal, citește un protest împotriva înființării subsecretariatului de stat al Comunicațiilor, afirmând că prin aceasta s'ar distruge autonomia CFR.

Dl I. Mătineu, ministru de externe depune pentru ratificare convența internațională P. T. T.

Alegerea deputaților la congresul național bisericesc

al provinciei mitropolitane din Sibiu

În ziua de 12 Sept. a. c. a avut loc scrutinul alegerilor deputaților la congresul național bisericesc: al provinciei metropolitane din Sibiu, cu care ocaziune au fost declarați aleși pentru circumscripția Buteni: Dl ministru al Cultelor și Artelor Vasile Goldiș, în circumscripția Aradului dl Vasile Boneu, prefectul județului, în circumscripția Rădna dl Beleş Eugeniu, fost subprefect de județ, în circumscripția Șiria dl Dr. Cornel Iancu, deputat, în circumscripția Ineuului dl Dr. Burdean, notar public, în circumscripția Chișineului dl Dr. Justin Marșieu avocat și deputat, în circumscripția Hălmeagului încă nu se știe cine va fi ales, se pare însă că va fi ales dl Traian Mager, profesor.

În aceste alegeri, administrația nu s'a amestecat, lăsându se totul la aprecierea credincioșilor bisericești ortodoxe române, cari deplin conștienți și au dat vouirile în cea mai mare libertate.

ULTIMA ORĂ

Incidentul Cudalbu-Lupu.

BUCUREȘTI. — Dl Cudalbu ministrul justiției — în chestiunea incidentului cu dl dr N. Lupu — și a numit martori pe dnii Iancu escu, fost ministru de război și Ghițescu, vicepreședintele Camerei, cari împreună cu dl Berlescu, ministru de industrie și comerț, au intervenit pentru aplanarea conflictului Dl Cudalbu a dat instrucțiuni martorilor să încerce aplanarea pe cale pasnică a incidentului, căci în caz de duel va fi nevoit să părăsească ministerul și crede că chestiunea va fi tratată de către un juriu de onoare.

Ziua nașterii regelui Alexandru al Jugoslaviei.

BUCUREȘTI. — Cu ocazia zilei nașterii regelui Alexandru al Jugoslaviei, în ziua de azi 16 Dec va avea loc o mare festivitate la legația jugoslavă din Capitală.

Noua lege a Presei.

BUCUREȘTI — La Ministerul de Interne a avut loc discuțiunea Comisiei însărcinate cu noul regulament al Presei. Din cele 200 de articole au fost redactate definitiv 60.

Disordini muncitorești la Viena.

VIENA — Locuitorii fără ocupație din Viena s'au adunat în număr de aproape 30.000 oameni, manifestând în fața Primăriei în cuântările ținute oratoriei au cerut sprijinirea celor rămași fără lucru, împărțindu-li-se ajutoare de Crăciun. În urmă au pornit în grup compact spre parlament, fiind împinși de puternice cordoane polițienești, oprindu-li-se astfel trecerea.

A avut loc și o încăierare, poliția reușind să aresteze o parte din instigatori, cari s'au dovedit că faceau parte din grupul comunist, care a refuzat să respecte programul întocmit împreună cu autoritățile polițienești.

Mica publicitate.

CAUTĂ Incasator-vanzător pentru vânzarea mașinilor „SINGER” în rate Singer Bourne și Co. Arad. 375

Ministerul Justiției
Comisiunea de Naturalizări.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Președinte,

Subsemnatul Adolf Ioan Figus, de profesie mecanic, domiciliat în comuna Arad (județul Arad), născut în anul 1872, stabilit în țară din anul 1910, dorind a deveni cetățean român, cu onoare vă rog să binevoiți a-mi acorda cetățenia română prin naturalizare. 369

Cu deosebită stimă:
(ss) Ioan Adolf Figus

Atelier nou! Atelier nou!
Iosif Horváth

intreprindere de electricitate Arad colț cu Str. Brătianu și I. Vuican. Primește executarea tuturor lucrărilor ce cad în această bransă după cele mai moderne planuri. Mare asortiment

de motoare electrice, utensile pentru Radio, candelabre, becuri electrice și accesorii etc. Prețuri moderate. Serviciu conștient. 344

Potiți și încercați
a lua masa la
Restaurantul Central

Menu dejun — — Lei 30
Menu seara — — Lei 25
Variațiuni de mâncări primul rang. 288

Aviz!

Școala de Viticultură Miniș la vederea sărbătorilor pune în vânzare o cantitate de cincizeci hectolitri vin alb de masă, recolta noului 1925, cu preț de 17 Lei per litru, loco școală.

Vânzarea se face în detaliu dela un decaltru în sus. 358

Direcțiunea.

Dela primăria com. Măderat.
No. 1241—1926.

Publicațiune.

Primăria Comunei Măderat cumpără o mașină de scris — sistemul se va fixa după darea ocrtelor — cari trebuie trimise la Notarul Comunei până la orele 6 p. m. din ziua de 2 Ianuarie 1927 la orele 9 a. m. la aceasta primărie se va ținea licitație publică pentru furnizarea mașinei.

Tot atuncia se va vinde o mașină de scris sistem vechiu „Courier”.

Licitațiunile se vor ținea în conformitate cu L. C. P. Măderat, la 16 Nov. 1926.

353 Primăria Comunală.

GRATIS

dau fiecărui cumpărător 2 m. de antredeu care cumpără dela mine mărfuri în preț 100 Lei

Atențiune!

Articole de mărunțisuri, ciorapi pentru dame, bărbați și copii, mărfuri croșetate, pânzetur, stufe p. țaine și de spălat, coroane (cununi p. mirese

Ioan Deutsch magazin de aromate, pânzetur, etc Arad, Strada U. SIREI (fost Fabian) palatul Ortutay. Se pot căpăta în orice moment, mărfuri de prima calitate, pe lângă un serviciu foarte atent. — Tot aici se vinde un aranjament pentru o prăvălie de aromate. 346

Mare asortiment de bijuterii, ceasuri, obiecte de lux la firma **Feiner M.** ARAD, Str. Brătianu 3. Pentru aur-rupturi și bucăți de aur argint, și pietre prețioase plătesc cele mai mari prețuri. Reparațiunii în atelierul propriu. 301

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amâna îngrijirea lor și caută atelierul lui **IOAN RADA** pantofar în Arad, Str. Caragiela Nr. 20., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghete comode. 279

Aparate și accesorii pt. RADIO se pot căpăta cu prețuri mai ieftine ca oriunde la „ELECTRON” intreprindere de electricitate și mecanică Arad, Str. Meșianu 1. 324

Lucru exact! AVIZ! Serviciu rapid! Cu onoare avizez pe tovarășii de profesie că mi-am mutat **ATELIERUL de CONFECTIUNE** a fețelor sup. pentru ghete în Piața Catedralei (casa Szántó) fostul local al lui Dimitrie Suciu. Rog și pe mai departe binevoitorul Dv. sprijin **Stefan Nagy** conf. de fețe de ghete. Modele de croi după cea mai nouă modă. La comenzi în masă reducere de preț. 341

PYRAM cremă de ghete, pastă pentru parchet, lack pentru duzumea, negreală pt. piele etc. calitate **excelentă**

Reprezentant exclusiv: **Friedmann** ARAD, Str. Eminescu 30. (Palatul Ortutay). 387

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de caloricitate înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiile necesare și montările le execută o pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muclu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privesc comenzile etc.

Auchete și cununi ocazionale foarte frumoase, flori în diferite variațiuni, asortiment bogat cu prețuri convenabile **florăria JANOSI,** ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JANOSI exclusiv numai în Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu numele Janoși folosesc nume fals. 262

Dinuri excelente de Podgorie! Mâncări gustouse calde și reci. ; Serviciu prompt. ; Prețuri solide la **Restaurantul MARKUS,** Bulev. Regele Ferdinand 39. Abonamente a la carte prânz și cină 1200 lei lunar. 373

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale al doamnei **Cristina Săbău** Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confecționează ; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lîngerie etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. ; Imprimățiuni de modele pe pânză. 1

Bijuterii, oroloage, obiecte de lux, mare asortiment la **FEINER M.** Arad, Strada Brătianu 3.

Cel cari vor să se aprovizioneze pentru iarnă cu vestiminte ca: uniforme civile ori de instituuț publică, precum și cu biplu și căciuli din blănă, stufe pentru școlare și armată să cerceze la firma **Schäffer Henrik** Arad, Bulev. Regina Maria 25.

Corseturi pentru burți și ten, șireturi de gumă, corseturi p. burți bolnave, peptare în mare asortiment și cu prețuri ieftine se pot căpăta la **IRMA PILCZ** Arad, Strada Eminescu

ALEXANDRU HOFFMAN 0000 Arad, Strada Eminescu Nr. 8.

Ștefan Marki Arad, Strada Meșianu No. 9

Cu prețuri foarte ieftine primește spre executare sticlăria ferestrelor și încadrarea de tablouri **ARPAD MENCZER** comerciant de sticlărie și porcelan Arad, Bul. Reg. Ferdinand 37. Isvo ul cel mai ieftin de procurare de sticlărie și porcelane. (No. 374)

ATENȚIUNE! În Str. Moise Nicoară Nr. 2 se află decurând și din nou aranjat magazinul de carne „**LOCARNO**” unde în orice oră a zilei se poate căpăta cărnuri de vițel, vită, porc, mezeluri de prima calitate — pe lângă serviciu prompt. 340

AVIZI! Aduc la cunoștința onoraților mei părținitori și onorat public, că **atelierul meu de croitorie pentru domni** se află în Piața Catedralei (casa Tabakovits). 308

Primește executarea celor mai la modă haine, pardesiuri, cu prețuri convenabile. Rog sprijinul on. public și pe mai departe. **Martini Lipót.**

Szántó și Komlós

Prețcurentul de iarnă
Costul p. bărb. și del. . . 1750 L în sus
Costul p. băieți dela . . . 1250 L în sus
Costul p. băieți cu pant, scurți dela . . . 1050 L în sus
Palton p. bărb. negru dela 2200 L în sus
Palton p. bărb. cu blană . . 2600 L în sus
Palton p. bărb. uist. și raglan dela . . . 1850 L în sus
Palton p. băieți . . . 1350 L în sus
Palton p. băieți dela . . . 850 L în sus
Pa toane de pie e dela . . 4200 L în sus
Impermiabile (gumă) dela . 950 L în sus
Impermiabile p. dame dela 1150 L în sus
Mare asortiment de stufe din lână din străinătate Uniforme pentru școlari după măsură. Arad, Lînga Avram Iancu în palatul Teatrului. 207

Publicațiune. Pentru aprovizionare Spitalului Județan, Spitalului de Copii și Institutului Obstetric din Arad, cu carne, pâine, lapte coloniale și zarzavaturi, pe anul 1927, se va ține licitațiune publică cu oferte închise în ziua de 22 Decembrie 1926 la ora 10 în localul Inspectoratului Sanitar Arad, (Palatul Cultural). 362

Condițiunile stipulate în caetul de sarcini se pot vede la sunumit Inspectorat în fiecare zi de lucru între orele 11—12.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art. 72—83 din legea asupra contab. lății publice. Inspectoratul Sanitar Arad.

Nou magazin de mobilie! Avizăm on. public că am deschis în Arad, Str. Bucur Nr. 10, un magazin de mobilie unde avem un stabil și mare asortiment de mobilie fabricație proprie din cele mai moderne cu prețuri venabile. Persoane credibile obțin condițiuni favorabile de pr. Rugând sprijinul on. public. **Prima Fabrică Română de Mobilie** Casa de Păstrare și Secția Seliște, Suedzeala Arad, Str. da Bucur Nr. 10.

K N A P P vopsește curăță Atelierul în Arad, Str. copul Radu 10. — Locul tru strângerea hainelor Arad, Str. Brătianu edificiul Băncii Agrar mîșană.

STEFAN MOLNAR electro-mecanic ARAD, Calea Iliuțului Mașinării electrice, motoare, lampă de automobile, reparații și Atelier special de rulări reparații mulator pt. conglomerarea e ectrică

Haine (blouse) croșetate veste, Poulle-uri, ciorapi, mănuși elegante de mătase, tricouri etc. se căpăta pe lângă prețuri convenabile. **SZÁNTÓ, S.r.** Eminescu Arad.

De voiti Dvoasă să cumpărați mobilie

execuție cu gust și modernă, atuncut și binevoiti a vă să binevoiti a vă să bani până la palat. **banții Arad-Cenadaru vis-a-vis cu primăria orașului** în noul nostru depozit de mobilie

unde veți putea aține cu cele mai fine prețuri mijlocire dela producători, mobile de cele mai simple, precum la cele mai fine, execuție artistică și modernă. Rugând binevoitorul Dv. sprijinul

Societatea Cooperativă Meseriașilor din Arad cere de mobilie și tâmplărie Arad, Str. Eminescu

chit tim sim rel ar de ta pu gr lo oc un m fo c d g s